

"La vida al front és insensible"

Memòries d'una guerra. Manuel Vidaurrázaga, sergent de Transmissions de la 132 Brigada Mixta, narra les interioritats viscudes al front.

"Quan no hi havia combat, és a dir quan el front estava estabilitzat, ens dedicàvem a fer bugada general. La substitució de la roba bruta per neta era clau, perquè hi havia epidèmies de sarna. Quan entrava un poll a la posició, al cap d'unes hores ja havien d'ingressar algun soldat infectat, que no podia parar de rascar-se.

Anàvem vestits amb roba militar. Bé, al principi, quan ens incorporàvem, la família t'enviava roba d'hivern. A Parras de Martín la meua mare em va fer arribar uns pantalons de golf i una caçadora que no quadrava amb el color caqui militar. Però els mandos no s'hi posaven gaire, en això. Un exèrcit uniformat tampoc no ho érem. No ens obligaven tampoc a portar el cap rapat al zero ni coses per l'estil. El que sí que primava era la higiene personal. Però, és clar, higiene a primera línia, no n'hi pot pas haver. No conec cap trinxera amb lavabos.

En època de calma fèiem pràctica de tir i conferències tàctiques. Cada capità de companyia rebia l'ordre de mentalitzar la seva tropa del que era una guerra i sobre la manera d'ajudar els companys ferits. Quant al menjar, anava estretament relacionat amb el rang militar. Els mandos, és clar, no menjaven com els soldats i, desenganyem-nos, no conec cap comandant que es compadeixi del pobre bistec del desgraciat soldat de tal

batalló. A Parras de Martín encara hi havia gent civil, i nosaltres estàvem repartits entre les cases. No hi havia casernes. Pagàvem el menjar a les dones i ens el feien. Fins que vam arribar a Castelló el menjar depenia del lloc on anàvem retirant.

En una trinxera es parla de tot, i va molt en

funció del grau cultural de cadascú. Com a tot arreu, es formaven grupets, normalment en funció de l'origen de cadascun de nosaltres. Allà parlàvem dels amics que havíem deixat a la terra, de la família, i de totes les coses que passaven a casa nostra. Entre tots fèiem més suportable la llunyania dels nostres. Però sobretot es parlava de les xicotetes. Entre nosaltres no hi havia secrets en aquest sentit, ens ensenyàvem les cartes. Les patrulles mores feien pànic. Preferíem que ens agafessin presoners els espanyols abans que no els moros."

"En una trinxera es parla principalment de les xicotetes. Entre nosaltres no hi havia secrets en aquest sentit, ens ensenyàvem les cartes. Les patrulles mores feien pànic. Preferíem que ens agafessin presoners els espanyols abans que no els moros."

front. Allà la vida no era bona ni dolenta, era senzillament insensible.

Nosaltres rebíem la correspondència que els comissaris havien revisat prèviament. Sempre venien bones noves per donar-nos ànims. Però quan la gent se n'anava de permís i s'assabentava realment de com anava la guerra i ho

MIREIA MARGENAT

explicava al retorn..., tothom s'acabava assabentant del riu que seguia la guerra. No ens podien amagar res. Fins que vam arribar a mar vam creure que la guerra es podia guanyar; després ja no. A partir d'aquest moment n'hi havia que s'amagaven a la rereguarda per esperar que tot allò s'acabés. No n'hi havia gaires que es passessin a l'enemic, perquè era molt perillós. Un amic em va explicar que a l'Ebre havia vist com soldats nostres s'havien passat al bàndol nacional i havien estat morts pels moros. Les patrulles moros ens feien pànic. Preferíem que ens agafessin presoners els espanyols abans que no els moros. Eren molt bèsties. A Catalunya van fer molts disbarats. A Manresa em van explicar que havien violat moltes noies. Ens feien por de veritat.

Només teníem permisos quan el front estava estabilitzat. Per tant, del dia 9 de març de 1938 fins al mes de juliol d'aquell any, no ens en van concedir cap. Els qui eren de la zona anaven a casa, i als qui teníem la llar a molts quilòmetres no ens quedava més remei que quedar-nos allà. Al front de Llevant solíem anar un parell de dies a València a gaudir dels permisos. Anàvem al Metropol, un hotel molt confortable de la ciutat. Per menjar ens arribàvem a la plaça de Castelar a menjar caragols o als menjadors dels afores. Hi menjàvem unes magnífiques paelles que les dones feien amb quatre pèsols i un bacallà. A la tarda entràvem als cafès de la ciutat. Solíem anar al Roya, un 'café-cantant', a veure cuixa. Allà vaig conèixer la 'Carmen del Túria', una artista que tenia el marit al front. Ella es va enamorar de mi. Al vespre sovintejàvem el Boca, un café molt bonic del carrer de Lepant i també l'Hongria.

A la nit havíem d'anar molt amb compte amb els 'pacos', que disparaven des dels balcons quan hi havia l'alarma d'un atac enemic. Llavors ens amagàvem als portals, on solíem coincidir amb les noies dels cafès. Amb elles rèiem molt. Suposo que era qüestió de viure el moment al màxim, de no pensar en res i de passar bé els pocs moments d'alegria i de disbauxa que t'ofereix un enfrontament armat. Tot plegat es basava a esperar que aquella maleïda guerra s'acabés com més aviat millor".

Manuel Vidaurrázaga, sergent de Transmissions de la 132 Brigada Mixta, al local de l'Associació d'Amics de la República, a Barcelona.